

LATVIJAS REPUBLIKA
BALVU NOVADA PAŠVALDĪBA

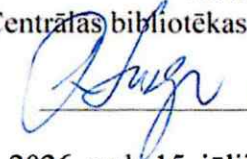
BALVU CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA

STRUKTŪRVIENTĪBA
VECUMU BIBLIOTĒKA

VIDĒJĀ TERMIŅA ATTĪSTĪBAS PLĀNS
(2026. - 2032. GADS)

2026.g.

Glabāšanas termiņš: **līdz nomainai**

APSTIPRINU
Balvu Centrālās bibliotēkas direktore

R. Suseja
2026. gada 15. jūlijā, Balvos

VIDĒJA TERMIŅA ATTĪSTĪBAS PLĀNS VECUMU BIBLIOTĒKĀ 2026. - 2032.G.

1. Ievads

Vecumu bibliotēkas vidēja termiņa attīstības plāns 2026.–2032. gadam ir bibliotēkas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikti bibliotēkas attīstības mērķi, prioritātes un galvenie rīcības virzieni laikposmam no 2026. līdz 2032. gadam.

Plāna mērķis ir nodrošināt mērķtiecīgu bibliotēkas attīstību, sekmējot kvalitatīvu un pieejamu bibliotēkas pakalpojumu sniegšanu, atbalstu mūžizglītībai, lasīšanas veicināšanai, digitālajai iekļaušanai un vietējās kopienas attīstībai.

Plāns izstrādāts, ievērojot Latvijas Republikas Bibliotēku likumu, Pašvaldību likumu, citus bibliotēku darbību reglamentējošos normatīvos aktus, Balvu novada attīstības plānošanas dokumentus un Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskos ieteikumus publisko bibliotēku attīstības plānošanai.

Vecumu bibliotēka ir Balvu Centrālās bibliotēkas struktūrvienība: kultūras, izglītības un informācijas institūcija, kas nodrošina bibliotēkas pakalpojumus Vecumu pagasta iedzīvotājiem. Vienlaikus bibliotēkas darbiniece veic Viļakas apvienības Vecumu pagasta pakalpojumu centra

uzdevumus, kas nodrošina pašvaldības deleģēto pakalpojumu pieejamību vietējai kopienai. Šo uzdevumu izpilde stiprina bibliotēkas kā daudzfunkcionāla sabiedrisko pakalpojumu centra nozīmi.

Plāns kalpo par pamatu bibliotēkas ikgadējo darba plānu sagatavošanai, budžeta plānošanai, projektu izstrādei un bibliotēkas darbības izvērtēšanai.

2. Bibliotēkas raksturojums

Vecumu bibliotēka ir Balvu novada publiskā bibliotēka, kas nodrošina bibliotēku, informācijas un kultūras pakalpojumus Vecumu pagasta iedzīvotājiem. Bibliotēka ir Balvu Centrālās bibliotēkas struktūrvienība un īsteno Bibliotēku likumā noteiktās publiskās bibliotēkas funkcijas.

Bibliotēkas apkalpojamajā teritorijā deklarēti 375 iedzīvotāji. Bibliotēkā strādā viens darbinieks uz 0,8 slodzi, nodrošinot bibliotēkāros pakalpojumus, kultūras un izglītojošo pasākumu organizēšanu, lietotāju konsultēšanu, kā arī bibliotēkas darbiniecei ir pienākums pildīt Balvu novada pašvaldības deleģētos uzdevumus sakarā ar Vecumu pagasta pakalpojumu centra izveidi.

Bibliotēkas pamatuzdevumi ir:

- nodrošināt brīvu piekļuvi informācijai un zināšanām;
- komplektēt, uzkrāt, saglabāt un popularizēt bibliotēkas krājumu;
- veicināt lasīšanu un mūžizglītību;
- nodrošināt piekļuvi elektroniskajiem informācijas resursiem un digitālajiem pakalpojumiem;
- sniegt konsultācijas informācijas meklēšanā un e-pakalpojumu izmantošanā;
- veidot, saglabāt un popularizēt vietējo kultūrvidi un vietējo kultūras mantojumu;
- atbalstīt vietējo kopienu un tās identitātes veidošanu un stiprināšanu.

Papildus bibliotēkas pamatfunkcijām iedzīvotājiem tiek nodrošināta iespēja saņemt pašvaldības pakalpojumus Vecumu pagasta pakalpojumu centrā. Tas būtiski paplašina bibliotēkas lomu vietējā kopienā un sekmē publisko pakalpojumu pieejamību.

Vecumu bibliotēka ir vietējās kopienas tikšanās vieta, kas veicina iedzīvotāju iesaisti kultūras, izglītības un sabiedriskajās aktivitātēs, vienlaikus nodrošinot kvalitatīvu un mūsdienīgu bibliotēkas pakalpojumu pieejamību.

3. Attīstības plānošanas konteksts

Vecumu bibliotēkas attīstība ir cieši saistīta ar Balvu novada attīstības prioritātēm un bibliotēku nozares attīstības tendencēm Latvijā. Bibliotēkas darbība tiek plānota, ņemot vērā iedzīvotāju vajadzības, demogrāfiskās pārmaiņas, ģeopolitisko situāciju, digitālo tehnoloģiju attīstību un publisko pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu.

Turpmākajos gados būtiskākie attīstības izaicinājumi būs iedzīvotāju skaita samazināšanās lauku teritorijās, sabiedrības novecošanās, globālās norises, pieaugošais pieprasījums pēc digitālajiem pakalpojumiem un nepieciešamība efektīvi izmantot ierobežotos cilvēkresursus.

Vienlaikus bibliotēkai ir nozīmīgas attīstības iespējas. Pieaug bibliotēkas loma digitālās iekļaušanas veicināšanā, iedzīvotāju konsultēšanā e-pakalpojumu izmantošanā, medijpratības un informācijpratības attīstīšanā, kā arī vietējās kopienas saliedēšanā, lasītprieka veicināšanā.

Plānojot bibliotēkas attīstību līdz 2032. gadam, īpaša uzmanība tiks pievērsta:

- kvalitatīvu bibliotēkas pakalpojumu nodrošināšanai;
- lasīšanas un mūžizglītības veicināšanai;
- digitālās pratības attīstībai;

- sadarbības stiprināšanai ar Balvu Centrālo bibliotēku un tās struktūrvienībām, Viļakas apvienības pārvaldi, izglītības, kultūras un sociālajām institūcijām;
- vietējās kopienas iesaistei bibliotēkas aktivitātēs;
- bibliotēkas darbības ilgtspējai un resursu efektīvai izmantošanai.

Bibliotēkas attīstība tiks īstenota atbilstoši pieejamajiem finanšu un cilvēkresursiem, vienlaikus meklējot iespējas piesaistīt papildu finansējumu projektu konkursos un sadarbojoties ar vietējās kopienas partneriem.

4. SVID analīze

SVID analīze raksturo Vecumu bibliotēkas pašreizējo situāciju, identificējot tās stiprās un vājās puses, kā arī ārējās vides radītās iespējas un riskus. Tā kalpo par pamatu bibliotēkas attīstības mērķu un rīcības virzienu noteikšanai.

Stiprās puses	Vājās puses
Bibliotēka ir sabiedrībai pieejama, uzticama un nozīmīga vietējās kopienas institūcija.	Ierobežoti cilvēkresursi – viens darbinieks uz 0,8 slodzi.
Pieejams daudzveidīgs grāmatu un periodisko izdevumu krājums, publiska piekļuve internetam un elektroniskajiem resursiem.	Ierobežotas iespējas paplašināt pakalpojumu klāstu un organizēt regulārus pasākumus.
Bibliotēka nodrošina Vecumu pagasta pakalpojumu centra funkcijas, sekmējot pašvaldības pakalpojumu pieejamību.	Ierobežotas iespējas aizvietot darbinieku prombūtnes laikā.

5. Misija, vīzija un vērtības

Misija

Nodrošināt ikvienam Vecumu pagasta iedzīvotājam brīvu piekļuvi informācijai, zināšanām, kultūrai un mūžizglītības iespējām, sniedzot kvalitatīvus bibliotēkas un informācijas pakalpojumus, veicinot lasīšanu, digitālo pratību un vietējās kopienas attīstību.

Vīzija

2032. gadā Vecumu bibliotēka ir mūsdienīga, pieejama un uz sabiedrības vajadzībām orientēta publiskā bibliotēka – vietējās kopienas zināšanu, kultūras un līdzdalības centrs, kas nodrošina kvalitatīvus bibliotēkas pakalpojumus, atbalsta mūžizglītību, sekmē digitālo iekļaušanu un veicina vietējā kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu.

Vērtības

Pieejamība – ikvienam ir vienlīdzīgas iespējas izmantot bibliotēkas pakalpojumus neatkarīgi no vecuma, izglītības, sociālā stāvokļa vai digitālajām prasmēm.

Profesionalitāte – bibliotēkas darbs balstās kompetencē, atbildībā, kvalitatīvā pakalpojumu sniegšanā un nepārtrauktā profesionālajā pilnveidē.

Sadarbība – bibliotēka veido partnerību ar iedzīvotājiem, pašvaldību, Balvu Centrālo bibliotēku, izglītības, kultūras un citām institūcijām kopīgu mērķu sasniegšanai.

Atvērtība – bibliotēka ir droša, iekļaujoša un sabiedrībai atvērta vide, kas veicina dialogu, līdzdalību un jaunu zināšanu apguvi.

Ilgtspēja – bibliotēka attīstās atbildīgi, efektīvi izmantojot pieejamos resursus, saglabājot kultūras mantojumu un pielāgojoties sabiedrības vajadzību pārmaiņām.

6. Attīstības mērķi un rīcības virzieni

Vecumu bibliotēkas attīstība 2026. –2032. gadā balstās uz trim savstarpēji saistītiem attīstības mērķiem.

Attīstības mērķis	Rīcības virzieni
1. Nodrošināt kvalitatīvus, pieejamus un mūsdienīgus bibliotēkas pakalpojumus.	• Pilnveidot bibliotēkas krājumu atbilstoši lietotāju vajadzībām. • Nodrošināt piekļuvi elektroniskajiem resursiem un digitālajiem pakalpojumiem. • Attīstīt informācijas un uzziņu pakalpojumus. • Veicināt e-pakalpojumu izmantošanu un sniegt individuālas konsultācijas.
2. Veicināt lasīšanu, mūžizglītību un vietējās kopienas līdzdalību.	• Organizēt lasīšanas veicināšanas un kultūras pasākumus dažādām vecuma grupām. • Attīstīt digitālo, informācijpratības un medijpratības prasmes. • Popularizēt vietējo kultūrvēsturisko mantojumu. • Stiprināt sadarbību ar izglītības, kultūras, sociālajām institūcijām un nevalstiskajām organizācijām.
3. Nodrošināt bibliotēkas ilgtspējīgu attīstību un efektīvu resursu izmantošanu.	• Pilnveidot profesionālās zināšanas un prasmes. • Piesaistīt papildu finansējumu projektu īstenošanai. • Pilnveidot bibliotēkas materiāltehnisko nodrošinājumu. • Regulāri izvērtēt bibliotēkas darbības rezultātus un pilnveidot pakalpojumu kvalitāti.

Attīstības mērķi un rīcības virzieni veido pamatu bibliotēkas ikgadējo darba plānu izstrādei un nodrošina secīgu virzību uz plānā izvirzīto mērķu sasniegšanu, vienlaikus saglabājot elastību, lai bibliotēka spētu pielāgoties mainīgajām sabiedrības vajadzībām un pieejamajiem resursiem.

7. Rīcības plāns 2026. –2032. gadam

Attīstības plānā noteikto mērķu īstenošana balstās uz konkrētiem uzdevumiem un plānotajām aktivitātēm. Rīcības plāns ir pamats bibliotēkas ikgadējā darba plāna sagatavošanai un var tikt precizēts atbilstoši pieejamajiem finanšu un cilvēkresursiem.

Attīstības mērķis	Galvenie uzdevumi	Izpildes termiņš
1. Nodrošināt kvalitatīvus, pieejamus un mūsdienīgus bibliotēkas pakalpojumus.	Regulāri papildināt bibliotēkas krājumu atbilstoši lietotāju interesēm un vajadzībām.	Katru gadu
	Nodrošināt piekļuvi elektroniskajiem resursiem un bibliotēkas informācijas sistēmai.	Nepārtraukti
	Sniegt konsultācijas informācijas meklēšanā un e-pakalpojumu izmantošanā.	Nepārtraukti
	Pilnveidot bibliotēkas tehnisko nodrošinājumu iespēju robežās.	Plāna darbības laikā
2. Veicināt lasīšanu, mūžizglītību un vietējās kopienas līdzdalību.	Organizēt tematiskas izstādes, literatūras un kultūras pasākumus, kas veicina lasītpraksi.	Katru gadu
	Piedalīties valsts mēroga lasīšanas veicināšanas programmās un bibliotēku akcijās.	Katru gadu
	Organizēt digitālo prasmju un informācijpratības konsultācijas iedzīvotājiem.	Nepārtraukti

	Attīstīt sadarbību ar Viļakas apvienības pārvaldi, izglītības, kultūras un sociālajām institūcijām.	Nepārtraukti
	Veidot un papildināt novadpētniecības materiālu krājumu.	Nepārtraukti
3. Nodrošināt bibliotēkas ilgtspējīgu attīstību un efektīvu resursu izmantošanu.	Pilnveidot profesionālās zināšanas un piedalīties nozares mācībās.	Katru gadu
	Izvērtēt bibliotēkas pakalpojumu kvalitāti un lietotāju vajadzības.	Katru gadu
	Piesaistīt papildu finansējumu projektu konkursos, ja iespējams.	Pēc iespējām
	Stiprināt sadarbību ar Balvu Centrālo bibliotēku un citām partnerinstitūcijām.	Nepārtraukti

8. Sasniedzamie rezultatīvie rādītāji

Attīstības plāna izpildi vērtē, analizējot bibliotēkas darbības rezultātus un pakalpojumu attīstību.

Rezultatīvais rādītājs	Plānotais rezultāts līdz 2032. gadam
Bibliotēkas pakalpojumu pieejamība	Nodrošināti kvalitatīvi pakalpojumi visām iedzīvotāju grupām.
Bibliotēkas krājuma attīstība	Krājums regulāri papildināts atbilstoši lietotāju vajadzībām.
Lasītveicināšanas un kopienas identitāte stiprināšanas pasākumi	Regulāri notiek lasīšanas veicināšanas un bibliotēkas pakalpojumus popularizējoši pasākumi.
Digitālo pakalpojumu izmantošana	Pieaug iedzīvotāju prasmes izmantot e-pakalpojumus un elektroniskos resursus.
Sadarbība	Attīstīta sadarbība ar pašvaldības, izglītības, kultūras un citām institūcijām.

Stiprās puses	Vājās puses
Veiksmīga sadarbība ar Balvu Centrālo bibliotēku, Viļakas apvienības pārvaldi, Viļakas muzeju un citām vietējām institūcijām.	Bibliotēkas attīstību ietekmē ierobežots finansējums krājuma, aprīkojuma un telpu pilnveidei.
Bibliotēka ir vietējās kopienas tikšanās vieta un sniedz individuālu pieeju lietotājiem.	
Iespējas	Draudi
Attīstīt digitālos pakalpojumus un digitālās prasības apmācības.	Iedzīvotāju skaita samazināšanās un sabiedrības novecošanās.
Piesaistīt finansējumu projektu konkursos un sadarbības iniciatīvās.	Ierobežoti pašvaldības finanšu resursi.
Paplašināt sadarbību ar izglītības, kultūras un sociālajām institūcijām.	Strauja informācijas tehnoloģiju attīstība un nepieciešamība regulāri atjaunot aprīkojumu.
Veicināt vietējā kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu.	Pieaugošas sabiedrības prasības attiecībā uz digitālo pakalpojumu kvalitāti.
Attīstīt bibliotēku kā kopienas centru un mūžizglītības vietu.	

SVID analīze apliecina, ka Vecumu bibliotēkas galvenā priekšrocība ir ciešā saikne ar vietējo kopienu un daudzveidīgie pakalpojumi, savukārt lielākie izaicinājumi ir saistīti ar ierobežotiem cilvēkresursiem, demogrāfiskajām pārmaiņām un nepieciešamību pielāgoties digitālās vides attīstībai.

Rezultatīvais rādītājs	Plānotais rezultāts līdz 2032. gadam
Profesionālā pilnveide	Bibliotēkas darbinieks regulāri pilnveido profesionālās kompetences.
Lietotāju apmierinātība	Saglabāta augsta lietotāju apmierinātība ar bibliotēkas pakalpojumiem.

Rezultatīvie rādītāji tiek analizēti, izmantojot bibliotēkas statistikas datus, lietotāju atsauksmes, ikgadējos darbības pārskatus un citus pieejamos informācijas avotus.

9. Attīstības plāna īstenošanas uzraudzība

Par attīstības plāna īstenošanu atbild Vecumu bibliotēkas vadītāja, sadarbojoties ar Balvu Centrālo bibliotēku un Balvu novada pašvaldību.

Plāna īstenošanas uzraudzība notiek regulāri, izvērtējot:

- bibliotēkas darbības statistiskos rādītājus;
- noteikto uzdevumu izpildi;
- pakalpojumu kvalitāti un pieejamību;
- lietotāju vajadzības un atsauksmes;
- sadarbības rezultātus;
- pieejamo finanšu un cilvēkresursu izmantošanu.

Katru gadu, sagatavojot bibliotēkas darba pārskatu un nākamā gada darba plānu, tiek izvērtēta attīstības plānā noteikto mērķu izpilde un, ja nepieciešams, precizētas plānotās aktivitātes.

Noslēgums

Vecumu bibliotēkas vidēja termiņa attīstības plāns 2026. –2032. gadam nosaka bibliotēkas attīstības prioritātes un galvenos darbības virzienus nākamajiem sešiem gadiem. Tā īstenošana veicinās kvalitatīvu bibliotēkas pakalpojumu pieejamību, stiprinās bibliotēkas nozīmi vietējā kopienā un sekmēs iedzīvotāju informācijpratību, digitālo pratību un mūžizglītību.

Plāna īstenošana balstīsies uz sadarbību ar Balvu novada pašvaldību, Balvu Centrālo bibliotēku, Viļakas apvienības pārvaldi un vietējās kopienas partneriem, nodrošinot bibliotēkas ilgtspējīgu attīstību un spēju pielāgoties sabiedrības mainīgajām vajadzībām.

Saskaņots ar Viļakas apvienības vadītāju _____

Paraksts

Oļegs Kesks
Vārds, uzvārds

Datums 20. 08. 2026.